

**УНІВЕРСИТЕТ УШИНСЬКОГО
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ФІЗИЧНОЇ
КУЛЬТУРИ, СПОРТУ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ**

**КАФЕДРА ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА
СПОРТИВНИХ ДИСЦИПЛІН**

**СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ,
СПОРТУ ТА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ**

**МАТЕРІАЛИ VI ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
17-18 листопада 2022 року**

Одеса
Букаєв Вадим Вікторович
2022

УДК 370.15+371.302.81+613

C916

*Друкується згідно з рішенням Вченої ради Державного закладу
“Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського”*

Протокол № 5 від 24.11.2022

Джуринський П. Б. доктор педагогічних наук, професор, директор навчально-наукового інституту фізичної культури, спорту та реабілітації, Університету Ушинського – голова оргкомітету;

Башавець Н. А. доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії і методики фізичної культури та спортивних дисциплін Університету Ушинського; заступник – голови оргкомітету;

Дразіна Є. В. кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, завідувач кафедри теорії і методики фізичної культури та спортивних дисциплін Університету Ушинського;

Р. Урбан, професор, Голова вченої ради Інституту фізичної культури Щецинського університету (Польща);

М. Крету, професор, факультет фізичного виховання та спорту, Університет Пітешті (Румунія);

Афтімічук О. Є. доктор педагогічних наук, професор. ДУФВіС (м. Кишинів, республіка Молдова);

Ігнатенко С. О. кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики фізичної культури та спортивних дисциплін Університету Ушинського;

Дроздова К. В. кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри теорії і методики фізичної культури та спортивних дисциплін Університету Ушинського.

Кучеренко Г. В. кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри теорії і методики фізичної культури та спортивних дисциплін Університету Ушинського.

Богатов А. О. викладач кафедри теорії і методики фізичної культури та спортивних дисциплін Університету Ушинського.

Рецизенти:

Соколова Ганна Борисівна – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри дефектології та фізичної реабілітації, в.о. декана медичного факультету Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Кошура Андрій Вікторович - Кандидат педагогічних наук Доцент кафедри медицини катастроф та військової медицини Буковинський державний медичний університет Чернівці

C916 **Сучасні** проблеми фізичного виховання, спорту та здоров'я людини : матеріали VI інтернет-конференції (м. Одеса, 17-18 листопада 2022р.). – Одеса. : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2022. – 221 с.

У збірнику матеріалів конференції розглянуті всебічні аспекти організації занять з фізичного виховання, спорту і здоров'я людини.

At the conference proceedings are considered comprehensive aspects of physical education and sports.

УДК 370.15+371.302.81+613.7

© Заклад вищої освіти
«Університет Ушинського», 2022

12. Пластунов Б. А., Ковалів М. О. Фізичний розвиток студентів-першокурсників вищих навчальних закладів і чинники, що його формують. *AML XXI*. 2015. № 1. С. 66–74.

13. Сабіров О., Пантік В, Гац Г. Стан фізичного розвитку студентів вищих навчальних закладів. Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення. 2016. № 3 (35). С. 60–65

14. Сисоєнко Н. В., Поперечний П. Г. Динаміка фізичного розвитку студентів 17–20 років центрального регіону України. Адаптаційні можливості дітей та молоді: матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 200-річчю з дня заснування Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (Одеса, 15–16 вересня 2016 року, Ч. 2). голов. ред. А. І. Босенко. Одеса: Рекламсервіс, 2016. С. 80–83.

15. Товкун Л. П., Царьова М. П. Оцінка рівня соматичного здоров'я студентів Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди. «Молодий вчений». 2017. № 9.1 (49.1) С. 167-170

16. Топчій М. С., Босенко А. І., Дишель Г. О. Факторна структура функціональних можливостей юнаків 17–21 років. Вісник Черкаського університету. 2017. № 2. С. 75–85.

17. Топчій М. С., Босенко А. І., Орлик Н. А. Функціональні можливості юнаків 17–21 років, за даними тестування навантаженням зі змінною потужністю. Український журнал медицини, біології та спорту. 2017. № 6 (8). С. 188–195. DOI: 10.26693/jmbs02.06.188.

18. Prusik Krzysztof, Prusik Katarzyna, Kozina Zh. L., Iermakov S. S. Features of physical development, physical preparedness and functional state of boys and girls – students of polish higher educational establishments. *Physical education of students*. 2013. №1. 54–61 p.

ЦІНІСНО-СМИСЛОВІ ПІДСТАВИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Дроздова К. В.

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Анотація. Система підготовки кадрів у галузі фізичної культури і спорту має суттєвий ресурс для модернізації за умови врахування соціального і освітнього контекстів її розвитку, які мають стати сферою докладання зусиль для майбутніх фахівців галузі. Ефективність професійної підготовки фахівців

фізичної культури і спорту є однією з найважливіших умов успішного функціонування галузі, її готовності відповісти на запити і потреби людини, а також орієнтації не на декларативний, а на реальний, практичний гуманізм.

Ключові слова: фізична культура, спорт, освіта, професійна підготовка, гуманістичний підхід.

Система підготовки кадрів у галузі фізичної культури і спорту є одним із важливих складників інституту освіти в Україні. До того ж ця система є суттєвою частиною сфери соціальної діяльності, яка пов'язана зі спортом, фізичної рекреацією населення, активним відпочинком, усебічним вихованням дітей та молоді.

Саме в процесі підготовки майбутніх фахівців у фізкультурних ЗВО закладено специфічні навички, знання, орієнтації, які в подальшому будуть визначати значущість усієї сфери фізичної культури і спорту, її запит і реальне місце в суспільстві. Беззаперечно, характер кадрової інфраструктури галузі значно впливає на успішність її функціонування в конкретних соціальних, економічних, політичних умовах. Адже саме на кадрову базу (поряд із матеріально-технічною, організаційно-управлінською та науково-інформаційною) спирається будь-яка галузь діяльності. Виходячи з цього, розглянемо аспекти, пов'язані безпосередньо з освітньою діяльністю, підготовкою кадрів у сфері фізичної культури і спорту в сучасних умовах.

Надзвичайно важливим є осмислення проблем фізкультурної освіти, по-перше, в найбільш широкому контексті розвитку суспільства як цілісної системи, з урахуванням наявних тенденцій і традицій, аксіологічних засад функціонування; по-друге, в більш приватному контексті розвитку інституту освіти, де фізкультурна освіта є однією з важливих і специфічних за змістом. Обидва ракурси мають суттєве значення для вирішення питання про можливість та механізми зміцнення гуманістичних орієнтацій у розвитку фізкультурно-спортивного руху.

У взаємодії з більш загальними за масштабом тенденціями в громадському просторі та з опорою на відповідне кадрове підкріплення постановка не залишиться лише декларацією та побажанням і може бути наповнена реальним змістом, перетворитися в практику професійної діяльності.

В Україні сьогодні намілилось три основні тенденції розвитку фізкультурної і спортивної освіти [1,2,3]:

1) загальноосвітня тенденція до зміни основної парадигми фізкультурної і спортивної освіти: криза класичної моделі і системи освіти, розробка нових педагогічних фундаментальних ідей;

2) рух української освіти в напрямі інтеграції у світову культуру: демократизація школи, створення системи безперервної освіти, гуманізація і комп'ютеризація освіти, вільний вибір програм навчання і освіти;

3) відновлення і подальший розвиток традицій вітчизняної освіти.

За наявності досить суперечливих і різноспрямованих тенденцій, очевидно, що сьогодні неможливо говорити про єдині цінності і сенс освіти, бо формуються різні види педагогічних ідеологій, різні підходи до освіти, різні її інтерпретації.

У низці сучасних робіт визначається важливість загальногуманістичного підходу до розуміння підготовки фахівця в галузі фізичної культури і спорту, та вказано, що освіта в Україні ґрунтується на засадах гуманізму, демократії, національної свідомості, взаємоповаги між націями й народностями. Її основними принципами є:

- доступність для кожного громадянина всіх форм освітніх послуг, що надаються державою;
- рівність умов кожної людини для повної реалізації її здібностей, таланту, всебічного розвитку;
- гуманізм, демократизм, пріоритетність загальнолюдських духовних цінностей;
- органічний зв'язок зі світовою та національною історією, культурою, традиціями;
- незалежність освіти від політичних партій, громадських і релігійних організацій;
- гнучкість і прогнозованість системи освіти;
- безперервність і різноманітність освіти [1, 2].

Орієнтована система освіти має містити ціннісно-сміслові підстави, які надають навчальному процесу особистісний характер. Фахівці по-різному бачать підстави освіти, проте їх сутність багато в чому схожа – необхідно гуманізувати процес освіти, тобто прагнути до максимально повного розвитку людини в її різноманітних здібностях і можливостях (духовних, фізичних та інтелектуальних).

Гуманізація освіти має стати необхідною умовою гуманізації суспільних відносин, різних видів соціальної діяльності і навпаки.

Підхід до фізкультурної та спортивної освіти з погляду її аксіологічних, ціннісних підстав має велике значення для розуміння ролі цього інституту соціалізації особистості в зміцненні гуманістичних цінностей практики в галузі фізичної культури і спорту.

Виникнення нового соціально-економічного, ідеологічного і культурного простору суспільного розвитку є одним із найбільш значущих чинників, що

впливають на сучасний характер існування і функціонування галузі фізичної культури і спорту, на кардинальну зміну умов і способу життєдіяльності її окремих підсистем, конкретних організацій, установ, колективів.

В остаточному підсумку ці перетворення зумовлюють формування нового контексту професійної діяльності та всього кадрового корпусу фахівців. Виникає необхідність здійснення адекватної соціальної політики пов'язаної з організацією та змістом підготовки відповідних груп фахівців, що утворюють кадрову інфраструктуру галузі фізичної культури і спорту.

Саме науково обґрунтована й цілеспрямована стратегія і тактика соціально-освітньої політики покликана створити необхідні умови для такої організації і змістовного наповнення діяльності в галузі підготовки та перепідготовки кадрів, яка була б максимально адекватна новим умовам «соціального замовлення» на фахівців, осмислення і розуміння цього замовлення, його інтерпретації стосовно як різних груп фахівців, так і різних етапах освітнього процесу [3].

Розглянута в цьому аспекті освітня політика в галузі фізичної культури і спорту як своїх найважливіших цілей мусить мати забезпечення умов для розвитку і збереження кадрового потенціалу; ефективну й успішну адаптацію фахівців до нових соціально-економічних умов діяльності; зміцнення соціального статусу, соціального визнання працівників фізичної культури і спорту, соціальної затребуваності.

Очевидно, що рішення перерахованих завдань є фундаментальним складником соціальної галузевої політики в цілому, необхідною умовою збереження та сталого розвитку галузі фізичної культури і спорту в сучасних умовах.

Література:

1. Гринченко І. Б. Професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури в нових умовах. Теоретичний та науково-методичний часопис, 2011. С. 84–93.

2. Чесноков Н. Н. Подготовка специалистов в области физической культуры и спорта и общегуманистические тенденции современного общественного развития. Спорт, дух, ценности, культура. 1997. 6. С. 17–25.

3. Подгорна В.В., Дроздова К.В. Загальногуманістичний підхід до підготовки фахівців у галузі фізичної культури і спорту. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. 2019. №66. С. 166-169.